

РІШЕННЯ
разової спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії Ніколенко Юрій Олександрович, 1995 року народження, громадянин України, освіта вища: закінчив у 2020 році Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара за спеціальністю 052 Політологія, виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Політологія».

Разова спеціалізована вчена рада утворена наказом Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України, м. Дніпро від 01.07.2024 р., № 599с у складі:

Голова разової ради Віталій Кривошеїн, доктор політичних наук, професор, в.о. декана факультету суспільних наук і міжнародних відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Рецензенти - Андрій Шуліка, доктор політичних наук, доцент, професор кафедри політології, соціології та публічного управління Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Рецензенти -

Андрій Клячин - кандидат політичних наук, доцент кафедри політології, соціології та публічного управління Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара

Офіційні поненти- Мар'яна Афанасьєва, доктор юридичних наук, професор, професорка кафедри конституційного права Національного університету «Одеська юридична академія»

Анастасія Перфільєва, кандидат політичних наук, професор, доцентка кафедри міжнародних відносин і аудиту Національного університету «Дніпровська політехніка»,

На засіданні «07» вересня 2024 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії у галузі знань 052 Політологія Юрію Ніколенку на підставі публічного захисту дисертації «Виборча інженерія як інструмент політичної конкуренції: публічні прояви в трансформаційних демократіях» за спеціальністю 052 Політологія.

Дисертацію виконано у Дніпровському національному університеті імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України, м. Дніпро.

Науковий керівник – Лясота Аліна Євгенівна, кандидат політичних наук, доцент, доцент кафедри політології, соціології та публічного управління Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису.

Здобувач має 25 наукових публікацій за темою дисертації, зокрема, 5 статей у наукових фахових виданнях України.

Публікації у наукових фахових виданнях України:

1. Ніколенко Ю. О. Виборча інженерія у дискурсі політичних наук: ретроспективний аспект. «Epistemological studies in Philosophy, Social and Political Sciences». Випуск 2021. 4(1).105-112. DOI: 10.15421/342112

2. Ніколенко Ю. О. Концептуальний зміст поняття виборча інженерія в дискурсі сучасних політичних наук. Філософія та політологія в контексті сучасної культури. Том 13 № 2 (2021), с. 42-48. DOI: <https://doi.org/10.15421/352123>

3. Ніколенко Ю. О. Інститут політичних виборів: основні структурні елементи в умовах конкурентної демократії. Філософія та політологія в контексті сучасної культури. Том 14 № 2 (2022), с. 46-53. DOI: <https://doi.org/10.15421/352221>

4. Ніколенко Ю. О. Системно-кібернетичний та синергетичний підходи в дослідженні сучасної виборчої інженерії. Епістемологічні дослідження в філософії, соціальних і політичних науках. 2023. 6(1). 109-117. DOI: <https://doi.org/10.15421/342314>

5. Ніколенко Ю. О. Територіальна організація виборів як складова виборчої інженерії. Філософія та політологія в контексті сучасної культури. Том 15. № 2. (2023). 65-73. DOI: <https://doi.org/10.15421/352123>

Додаткові праці

1. Ніколенко Ю. О. Історичний розвиток процедури виборів. Освіта і наука у мінливому світі: проблеми та перспективи розвитку. Матеріали III Міжнародної наукової конференції. 26-27 березня 2021 р., м.Дніпро. Частина II. Наук. ред. О. Ю. Висоцький. – Дніпро: СПД «Охотнік», 2021. – 368 с., с. 27-28.

2. Ніколенко Ю. О. Виборчі реформи в Англії XIX ст. як приклад раннього використання виборчої інженерії. Філософсько-світоглядні та культурологічні контексти неперервної освіти: матеріали III міжнародної науково-практичної конференції. 29-30 квітня 2021 р., м. Дніпро, КЗВО «ДАНУ» ДОР». Наук. ред. О.Є. Висоцька. - Дніпро: СПД «Охотнік», 2021. - 212 с., с. 78-80.

3. Ніколенко Ю. О. Обмежувальні чинники виборчої інженерії. Неперервна освіта для сталого розвитку: філософсько-теоретичні контексти та

педагогічна практика: Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції. 03-04 грудня 2021 р., м. Дніпро, КЗВО «ДАНО» ДОР». Наук. ред. О.Є. Висоцька. - Дніпро: СПД «Охотнік», 2021. - 456 с., с. 194-196.

4. Ніколенко Ю. О. Роль політичної доцільності в процесі виборчої інженерії. Збірка матеріалів VI Всеукраїнської науково-практичної конференції «Придніпровські соціологічні читання» (м. Дніпро, 1 жовтня 2021 року). відп. за випуск В.В. Кривошеїн. Дніпро: Видавничо-поліграфічний дім «Формат А+», 2021. 124 с., с. 82-84.

5. Ніколенко Ю. О. Перспектива застосування системно-кібернетичного та синергетичного підходів до розгляду виборчої інженерії. Збірка матеріалів VII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Придніпровські соціологічні читання» (м. Дніпро, 30 вересня 2022 року). відповідальний за випуск, професор В.В. Кривошеїн. Дніпро: Видавничо-поліграфічний дім «Формат А+», 2022. 120 с., с. 88-90.

6. Ніколенко Ю. О. Поняття та сутність виборчої інженерії. Сучасні аспекти модернізації науки: стан, проблеми, тенденції розвитку: матеріали XXIX Міжнародної науково-практичної конференції. за ред. І.В. Жукова, Є.О. Романенка. Теплице (Чехія): ГО «ВАДНД», 07 лютого 2023 р. 542 с., с. 508-513.

7. Ніколенко Ю. О. Цілі та мотиви суб'єктів виборчої інженерії. Актуальні дослідження суспільних наук: матеріали IX Всеукр. наук. конф. (м. Умань, 23 берез. 2023 р.). МОН України, Уманський держ. пед. ун-т імені Павла Тичини, Черкаський нац. ун-т імені Богдана Хмельницького [та ін.]; [голов. ред. А. Л. Бержанір ; редкол.: Я. М. Балановський, М. О. Запорожець]. – Умань: Візаві, 2023. – 276 с., с. 73-76.

8. Ніколенко Ю. О. Законодавче конструювання виборчої системи як основна форма практичної реалізації виборчої інженерії. Політичні трансформації сучасного суспільства: зб. матеріалів IV Всеукр. наук.-практ. конф. (м. Полтава, 22 лютого 2023 р.). Полтава: ПДАУ, 2023. 281 с., с. 51-55.

9. Ніколенко Ю. О. Вплив виборчої системи на характер політичного режиму держави. Збірник матеріалів I Міжнародної наукової конференції «Соціально-гуманітарні студії: інновації, виклики та перспективи». Державний університет «Житомирська політехніка», 27-28 квітня 2023 р.

10. Ніколенко Ю. О. Роль та місце виборчої інженерії в процесі політичних трансформацій держави. Соціально-гуманітарні виміри правової держави: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Дніпро, 14 квітня 2023 р.). Дніпро: Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ, 2023.

11. Ніколенко Ю. О. Загальна характеристика територіальної організації виборів. Філософсько-світоглядні та культурологічні контексти неперервної освіти: матеріали IV всеукраїнської науково-практичної конференції. 26 травня 2023 р., м. Дніпро, КЗВО «ДАНО» ДОР». Наук. ред. О.Є. Висоцька. Дніпро: КЗВО «ДАНО» ДОР», 2023, 160 с., с. 70-72.

12. Ніколенко Ю. О. Роль та місце адміністративного ресурсу в виборчій практиці. Збірка матеріалів VIII Всеукраїнської науково-практичної конференції «Придніпровські соціологічні читання» (м. Дніпро, 6 жовтня 2023

року). відповідальний за випуск, професор В.В. Кривошеїн. Дніпро: Видавничо-поліграфічний дім «Формат А+», 2023, 165 с., с. 113-114.

13. Ніколенко Ю. О. Застосування системно-кібернетичного підходу до дослідження виборчої інженерії. Актуальні проблеми сучасних міжнародних відносин. Матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції. 17-18 листопада 2023 р., м. Дніпро. ред. кол.: І.В. Іщенко, І.К. Головка, П.Г. Петров. Дніпро: ПрінтДім, 2023, 290 с., с. 188-194.

14. Ніколенко Ю. О. Роль та місце об'єктивних та суб'єктивних чинників в процесі виборчої інженерії. Молодь: наука та інновації: матеріали XI Міжнародної науково-технічної конференції студентів, аспірантів та молодих вчених, Дніпро, 22–24 листопада 2023 року: у 2-х т. Національний технічний університет «Дніпровська політехніка» – Дніпро : НТУ «ДП», 2023. Том 2. 409 с., с. 126-128.

15. Ніколенко Ю. О. Джеррімендерінг як технологія виборчої інженерії. Всеукраїнська інтернет-конференція здобувачів вищої освіти і молодих учених «УКРАЇНА – СВІТ: ДІАЛОГ КУЛЬТУР» (До Міжнародного дня філософії), 22 листопада. – Дніпро: ДВНЗ УДХТУ. – 2023. – 255 с., с. 216-218.

16. Ніколенко Ю. О. Виборча система як об'єкт виборчої інженерії. Сучасний менеджмент: тенденції, проблеми та перспективи розвитку: XI Міжнародна науково-практична конференція: тези доповідей, Дніпро, 7 грудня 2023 р. - Дніпро: Університет імені Альфреда Нобеля, 2023. – 142 с., с. 117-119.

17. Особистість та освіта в умовах сучасних соціокультурних викликів: ціннісно-світоглядні та науково-методичні аспекти. Збірник матеріалів науково-практичної конференції, 22 лютого 2024 р., м. Дніпро, КЗВО «ДАНО» ДОР». Наук. ред. О. Є. Висоцька, техн. ред. Н. В. Дев'ятко. Дніпро: КЗВО «ДАНО» ДОР», 2024. 380 с., с. 166-168.

18. Ніколенко Ю. О. Виборчий процес як об'єкт виборчої інженерії. Розвиток науки та техніки: виклики 2024 року, СХХХVII Міжнародна науково-практична інтернет-конференція. – м. Чернівці, 19 січня 2024 року. – 300 с., с. 182-188.

19. Ніколенко Ю. О. Виборче право та виборче законодавство як об'єкт виборчої інженерії. Нові напрями розвитку науки та техніки в умовах глобальної кризи, СХХХVIII Міжнародна науково-практична інтернет-конференція. – м. Вінниця, 9 лютого 2024 року. – 164 с., с. 85-91.

20. Ніколенко Ю. О. Зв'язок та співвідношення поняття «виборча інженерія» зі спорідненими поняттями. Пріоритетні напрями розвитку науки під час воєнного стану, СХХХIX Міжнародна науково-практична інтернет-конференція. – м. Одеса, 8 березня 2024 року. – 248 с., с. 119-125.

У дискусії взяли участь голова, рецензенти, офіційні опоненти та висловили зауваження:

Кривошеїн Віталій Володимирович, голова разової ради, доктор політичних наук, професор, декан факультету суспільних наук і міжнародних

відносин Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара. Зауважень немає.

Афанас`єва Мар`яна Володимирівна, опонент разової ради, доктор політичних наук, професор, професорка кафедри конституційного права Національного університету «Одеська юридична академія» Міністерства освіти і науки України. Разом з тим, деякі положення дисертації є дискусійними, що у свою чергу пов'язано з означенням дисертантом власної позиції з цих питань. Тому варто зробити певні зауваження та рекомендації для подальшого дослідного доповнення проблематики, порушеної в дисертації.

По-перше, в контексті демонстрації негативного впливу виборчої інженерії доречно було б звернутись до досвіду сучасних США та Великобританії, де історично вперше були застосовані технології маніпулювання виборчими округами.

По-друге, в контексті публічних проявів політичної конкуренції/ доречно було б відобразити політико-правові процеси протидії виборчій інженерії. Зокрема йдеться про механізми судочинства, юстиції, громадську фіксацію порушень тощо. Сучасна Україна в період Помаранчевої революції та Революції гідності надає приклади подібної діяльності/ які було б доцільно представити в дослідженні.

По-третє, значним чинником емпіричного виявлення застосування виборчої інженерії в демократичному політичному процесі є встановлення ознак диспропорції між різними групами та територіальними спільнотами, які включені до складу тих або інших виборчих округів. Відповідно авторові було б доречно викласти свою думку щодо цих ознак на тлі теоретичного доробку інших дослідників.

По-четверте, з політико-правової точки зору в дисертації могла б знайти відображення сучасна практика ЄС щодо протидії виборчої інженерії та стандартизації виборчого законодавства в рамках європейської інтеграції. Це питання є вкрай актуальним в контексті зусиль залучення України до європейського співтовариства.

Слід акцентувати, що позначені зауваження та дискусійні положення змісту дисертації не ставлять під сумнів теоретичну та практичну цінність дисертаційної роботи, тим більш належну високу оцінку рівня її виконання.

Перфільєва Анастасія Олександрівна, опонент разової ради, кандидат політичних наук, професор, доцентка кафедри міжнародних відносин і аудиту Національного університету «Дніпровська політехніка» Міністерства освіти і науки України. Відзначаючи в цілому високий науковий рівень виконаної роботи, водночас варто зупинитися на окремих положеннях і висновках Ніколенка Юрія Олександровича, які мають дискусійний характер або потребують додаткового обґрунтування.

По-перше, дещо розпорошеними виглядають заявлені завдання дослідження, в першу чергу це стосується першої та другої позиції, які доцільно було б поєднати в аспекті виявлення сутності основних базових для дослідження понять у першій позиції, а другу вже присвятити розгляду історичних витоків та історичного розвитку виборчої інженерії. У дисертанта ми спостерігаємо у

першій позиції «розкрити вихідні поняття категорії виборчої інженерії» і у другій позиції «виявити сутність та структуру поняття «виборча інженерія», а також зв'язок та співвідношення даного поняття з близькими та спорідненими поняттями (с. 32). Подібна ситуація складається із 5 та 6 позиціями. Так п'ята позиція заявлена як «визначити роль та місце виборчої інженерії в політичній системі держави та в державах з різними політичними режимами». Шоста позиція «встановити специфіку та реальні приклади практичного застосування виборчої інженерії в публічній політичній практиці держав світу (в рамках різних політичних умов) (с. 32). На нашу думку доцільно було б поєднати ці позиції, що дозволило б посилити акцентуацію і покращити структурування матеріалу. В цілому, зауважена розпорошеність завдань дослідження, створюють враження про недостатньо чітку кореляцію дослідницьких завдань та структури роботи.

По-друге, привертає увагу захоплення автора скороченнями. В цілому, в тексті роботи їх величезна, можна сказати, надмірна кількість, яка часом ускладнює сприйняття інформації та розуміння ходу домок, особливо, якщо врахувати, що перелік скорочень становить п'ять сторінок і вони не впорядковані за абеткою (сс. 22-26). Для прикладу варто навести майже типові речення з тексту роботи: «Таким чином, ПА згодні на РВС лише якщо бачать для себе певну вигоду з даної РВС» (с. 36) і це речення з частини Вступу, де охарактеризовано наукову новизну роботи. Варто зазначити, що дисертант не дотримується в питаннях скорочень двох загальноприйнятих правил – перше згадування в тексті завжди передбачає повне розшифрування скорочення після чого в дужках позначається скорочення, друге – не скорочувати поняття які використовуються у роботі 1-2 рази (зокрема в роботі Ніколенка О.Ю. до числа таких потрапляє ціла низка, наприклад, Південно-Африканська республіка, Прогресивна соціалістична партія України, тощо). Окреме питання використання скорочень, які не потрапили до такого розлогого переліку, так на с. 37 зустрічаємо «Зокрема в ДР було запропоновано наступні положення...», що таке ДР можемо лише припускати. Водночас в переліку є скорочення, які не використовуються в тексті роботи, зокрема Національна школа суддів України – НШСУ.

По-третє, певне нерозуміння викликає ігнорування автором власного напрацювання, пов'язаного з визначенням цінності для вивчення обраного предмету системно-кібернетичного підходу. Так, системно-кібернетичній методології дослідження публічних проявів виборчої інженерії присвячено підрозділ 1.3, але про цей підхід не згадується ні під час характеристики методів дослідження у Вступі, ні у загальних висновках до роботи. Це виглядає дивним з огляду на те, що в самій роботі зазначається, що «базовим для розгляду ВІ є системно-кібернетичний підхід (в рамках якого виборча сфера може бути розглянута безпосереднім чином)» (с. 78), або «вихідним в рамках дослідженні ВІ є СКП» (с. 82), автор має наукові публікації, присвячені доведенню цих тез. Але в дисертаційному дослідженні він дивним чином ігнорує все це. Тим паче, що в сучасному політологічному дискурсі зберігається тренд на розширення залучення параметрів вимірності до політичних процесів, зокрема і в

питаннях демократизації політичної системи. Демократизація як проблема потребує визначення критеріїв, якими варто послуговуватися для оцінки руху в цьому напрямі, дисертант обґрунтовує тезу про наявність саме у виборчої інженерії можливості залучати та використовувати параметри, що здатні забезпечувати певну вимірювальність якості політичної трансформації. Засобом реалізації чого стає залучення системно-кібернетичного підходу у дослідженні виборчої інженерії як інструмента політичної конкуренції. Чому ж це не було використано як аргументація для посилення значущості проведеного дослідження, лишилося незрозумілим.

По-четверте, дисертант, на нашу думку, не виправдано проігнорував у своєму дослідженні визначення публічної сфери як явища політичної практики, і навіть згадки про зміст публічності, в той час як це очевидно є базовою характеристикою середовища в якому здійснюється аналіз виборчої інженерії як інструмента політичної конкуренції.

По-п'яте, з огляду на сформульовану тему дослідження, видається не до кінця зрозумілою надмірна увага дисертанта до проблем розвитку і становлення виборчих систем в конкурентних демократіях. Особливо це простежується у підрозділах 3.1, 3.2. Заявлені конкуренті демократії – це так звані сталі системи, тож який вони мають зв'язкою з трансформаційними демократіями? Часом ознайомлення з текстом роботи справляє враження наявності певної підміни понять трансформаційні держави, трансформаційна демократія, конкуренті демократії, постсоціалістичні держави. Очевидно, що ці питання доцільно було розглянути у першому розділі роботи, з тим щоб в подальшому не виникало ніяких незрозуміlostей щодо відмінностей між середовищами в яких аналізуються виборча інженерія як інструмент політичної конкуренції.

По-шосте, викликає певний подив деякі хронологічні нюанси, які проглядаються в роботі. Так, на с. 29 зазначається, що «останні вибори президента США (що пройшли в 2016 р.), в яких брали участь Х.Клінтон та Д.Трамп», а в підрозділі 3.3, присвяченому перспективам розвитку виборчої інженерії в сучасній Україні в період повоєнного відновлення, переважна періодизація подій зупиняється на 2020 році, що не може не викликати здивування.

По-сьоме, в роботі Юрія Олександровича час від часу прослідковується тяжіння до надмірно широкого екскурсу в історію виборів загалом (сс. 51-57), історію представницької демократії США (підрозділ 3.2), історію виборів в Україні (підрозділ 3.3). Ця описовість в цілому не завжди отримує належне обґрунтування в доцільності в тексті роботи з огляду на тему дослідження. Водночас, ми маємо погодитися, що історичне минуле країн помітно впливає на наслідки проведених політичних реформ, тож, підкреслюючи це, Юрій Олександрович вдається до розлогих історичних екскурсів розвитку виборчих систем різних країн світу, намагаючись в таких спосіб проілюструвати спадковість досвіду політичної трансформації та виокремити параметри вдосконалення політичної системи через зміни виборчої системи. І оскільки в більшості випадків країни з трансформаційною демократією не мають у своєму минулому належних демократичних традицій, варто погодитися з тим, що

трансформаційні демократії потребують досвіду інших країн, які вже успішно подолали цей шлях демократизації для розбудови нових ефективних демократичних інститутів.

В цілому, на нашу думку, в роботі відверто бракує саме проблематики транзитивності як ознаки певного кола політичних систем, в тому числі і з можливим історичним підтекстом формування та зміни її параметрів, а також акцентування на публічності в її змістовності для демократизації політичної системи на противагу поширення непублічних практик в недемократичних системах.

Викладені зауваження не ставлять під сумнів отримані фундаментальні, ґрунтовні наукові результати та не впливають на загальну позитивну оцінку дисертації Ніколенка Юрія Олександровича. Відзначені недоліки та дискусійні положення не стосуються актуальності роботи, наукової новизни, достовірності та практичної цінності отриманих результатів дисертаційного дослідження. Разом з тим, висловлені зауваження носять виключно рекомендаційний характер, оскільки окреслюють перспективні напрями подальших наукових розробок досліджуваної теми.

Шуліка Андрій Андрійович, рецензент разової ради, доктор політичних наук, професор, професор кафедри політології, соціології та публічного управління Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара Міністерства освіти і науки України. Позитивно оцінюючи актуальність проведеного дослідження, наукову новизну, обґрунтованість і достовірність, теоретичний рівень і практичну значущість його результатів, слід висловити певні зауваження щодо окремих дискусійних положень роботи:

По-перше, в роботі не повністю розглянуто взаємозв'язок між специфікою взаємодії виборчої системи та специфікою використання засобів виборчої інженерії.

По-друге, робота б значно виграла, якби дисертант у своїй роботі сформулював конкретні форми мінімізації негативних аспектів виборчої інженерії у процесі формування виборчого законодавства.

По-третє, дисертація набула б більш завершеного вигляду, якби в ній було запропоновано авторські пропозиції щодо обмеження негативного впливу інструментів виборчої інженерії на політичну систему сучасної України.

Проте викладені вище зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційного дослідження Ю.О. Ніколенка

Клячин Андрій Костянтинович, рецензент разової ради, кандидат політичних наук, доцент кафедри політології, соціології та публічного управління Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара. Відзначаючи високий рівень роботи, наукове та прикладне значення результатів доцільно зробити деякі зауваження і побажання:

По-перше, у відповідності до власного авторського стилю Ніколенко Ю.О. в тексті роботи дуже щільно використовує умовні скорочення, які не є загальноновживаними (зрозумілими всім та розповсюдженими), а являють собою результат наукової творчості автора. Наприклад, «ключовим для встановлення РВ є рівень ВС, тому що саме ВС визначає алгоритм переведення ГВ в ПМ. ВП

в рамках визначення РВ грає допоміжну роль. На рівні ВП основними напрямками практичної реалізації ВІ є регламентація наступних аспектів ВП» (стор. 36). Таким чином для розуміння кожного речення/абзацу/сторінки тексту, навіть підготовленому читачеві, необхідно постійно звертатися до списку умовних скорочень, який наданий на початку тексту. Цей список вміщує 186 позицій! І вони приведені не за абеткою. Тобто, для з'ясування значення скорочень на кожній сторінці необхідно робити багаторазовий моніторинг всіх 186 позицій. І це дуже ускладнює процес ознайомлення з текстом.

По-друге, Ніколенко Ю.О. ставить перед дослідженням дуже широкий масив завдань, кожне з яких поділяється ще на низку підзавдань. Це змушує автора докладно аналізувати багаточисельні аспекти (різновиди політичних політичні режимів, основні закономірності в сфері державного будівництва» стор. 169. і т.д.) і втрачати фокус на основних елементах свого дослідження, які наведені в назві роботи. Для характеристики процесів та обґрунтування висновків автор використовує великий обсяг контенту: розгорнуте викладення концепцій інших дослідників, різноманітні переліки визначень та характеристик, списки нормативних положень і вимог, ретельний опис фактів тощо. Тому навіть висновки після розділів роботи мають великий обсяг. І за великої кількості загального контенту «розмивається» аналітична складова. В результаті висновки мають вигляд певного додатку до тексту, який приводиться для обґрунтування цих висновків. Крім того, такий підхід змушує автора поєднувати безпосередньо висновки з констатацією загально відомих речей.

По-третє, оригінальний підхід Ніколенка Ю.О., який спрямований на аналіз динамічної єдності кількох феноменів: «виборча інженерія – політична конкуренція – публічні прояви – трансформаційні демократії» обумовлює те, що в різних частинах тексту автор дещо втрачає фокус уваги на один чи кілька з цих базових елементів свого дослідження. Так феномен політичної конкуренції не знаходить свого відображення ані в завданнях дослідження (стор. 32-33), ані в ключових словах в анотації (стор. 8). Феномен трансформаційних демократій, які автор час від часу називає то трансформаційними державами (стор. 184), то трансформаційними режимами (стор.32), отримує характеристику не в першому розділі, де автор приділяє увагу концептуальним основам інших елементів свого дослідження, а лише в третьому. При чому автор крім/замість понять «трансформаційна демократія/держава» терміново вводить окреме поняття «трансформаційна конкуренція». Виборча інженерія виступає в роботі то інструментом (назва всієї роботи), то механізмом (назва Розділу 3) політичної конкуренції. А в підрозділі 2.1. виявляється що всередині виборчої інженерії як інструменту політичної конкуренції є власний політико-конкурентний потенціал.

По-четверте, також дискусійними є тези автора про, те що: а) базові демократичні принципи організації виборів і схожі політичні культури, правові і соціо-економічні характеристики і т.д. в країнах сучасної Європи обумовлюють виборчі сфери, які мало відрізняються (стор. 238); б) виборча інженерія (діяльність з розробки або зміни закріплених виборчих правил) займає важливе

місце у державах Європи, при тому, що виборче законодавство не змінюється протягом багатьох років.

Але зазначені зауваження не знижують наукової та практичної цінності виконаної роботи.

Тимченко Михайло Михайлович, кандидат політичних наук, доцент кафедри політології Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара. Зауважень немає.

Результати відкритого (онлайн) голосування:

«За» – 5 членів ради,

«Проти» – немає,

На підставі результатів відкритого (онлайн) голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Ніколенку Юрію Олександровичу ступінь доктора філософії з галузі знань 05 Соціальні та поведінкові науки зі спеціальності 052 Політологія.

Голова
спеціалізованої
ради

разової
вченої

Віталій
Кривошеїн